

Lugeja küsib: Minu laps läheb esimesse klassi. Kas tööandja peab mulle vaba päeva andma?

Vastab Tööinspektsiooni nõustamisjurist Anneli Lepik: Kehtiv töölepingu seadus (TLS) ei kohusta tööandjat andma vaba aega töötajale, kelle laps läheb esimesse klassi. Samas võimaldavad paljud tööandjad seda töökorralduse reeglitega või poolte kokkuleppel. Seega juhul, kui töötajal on ettevõttes olemas töökorralduse reeglid, tasub need üle vaadata ka 1. septembri osas.

Juhul, kui tööandja ei ole nõus andma töötajale vaba päeva 1. septembri puhul ja töötajale ei tule sellist õigust ka nt töökorralduse reeglitest, siis töötaja tööandjalt seda nõuda ka ei saa. Samas ei tule lapse koolimineku vanemaile ootamatult ning töötajal on praegu piisavalt aega tööandjaga sel teemal arutamiseks, oma soovist teatamiseks ning sobivate lahenduste leidmiseks. Nii töötaja kui tööandja peavad teineteise suhtes käituma teise poole huvidega arvestades, heas usus ja mõistlikult.

Alljärgnevalt toon välja mõned seadusandlusest tulenevad võimalused selle päeva vabaks saamiseks:

- kollektiiv- või töölepingus on kokku lepitud lisapuhkepäev lapsevanemale või seaduslikule esindajale lapse esimesel koolipäeval;
- tööandja on töökorralduse reeglites andnud võimaluse täiendavaks tasuliseks puhkepäevaks kõigile ettevõtte töötajatele (näiteks ema, isa, seaduslik esindaja), kelle laps läheb kooli;
- töötaja planeerib juba puhkuste ajakava koostamisel osa oma iga- aastasest puhkusest ajale, mil vabaks jääb ka lapse esimene koolipäev;
- töötaja kasutab lapse esimese koolipäeva ajal tasustatud või tasustamata lapsepuhkust (TLS §§-d 63 ja 64);
- tööandja ja töötaja lepivad kokku, et töötaja esitab avalduse ja saab ühe päeva tasustamata puhkust.

Siinjuures on kohane viidata ka töölepingu seaduse § 69 lg 3 tulenevale töötaja õigusele, mille järgi juhul, kui töötaja soovib kasutada puhkuste ajakavasse märkimata jäänud puhkust - näiteks just seoses vajadusega viibida lapse esimese koolipäeva aktusel - tuleb tal sellest tööandjale 14 kalendripäeva ette teatada kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.